

Ärakiri
Ärisaladused on välja jäetud

PEADIREKTOR

OTSUS

22.03.2004.a. nr 8-KO

Koondumisele nr 06-ko/2004 Ramirent Oyj ja Ramirent Europe Oy loa andmine

Koondumine

08.03.2004.a. esitas Ramirent Oyj esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt 27.veebruari 2004.a. Ramirent Oyj (edaspidi Ramirent) ja Alliance ScanEast Fund, L.P. (edaspidi ASF) vahel sõlmitud aktsiate ostu-müügilepinguga (edaspidi Leping) müüb ASF Ramirent-ile 35,1% Ramirent Europe Oy (edaspidi Ramirent Europe) aktsiatest. Enne käesolevat tehingut kuulus Ramirent-ile juba 64,9% Ramirent Europe aktsiatest, kuid tulenevalt aktsionäride lepingust oli Ramirent Europe Ramirent-i ja ASF-i ühise valitseva mõju all.

Lepingu kohaselt omandab Ramirent valitseva mõju Ramirent Europe üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses, mistõttu on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 10.03.2004.a. ülnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punktide 2 ja 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja üle, ning ettevõtja, kelle üle valitsev mõju omandatakse. Koondumise osalisteks on seega Ramirent ja Ramirent Europe.

Ramirent on Soomes registreeritud äriühing peakorteriga Helsingis, kes tegeleb masinate ja seadmete rentimisega ehitus- ja tööstussektorile. Ettevõtja peamised kliendid on ehitus-, paigaldus- ja tööstusettevõtted, laevatehased, muud asutused ning eraisikud. Ramirent on Soome suurim ehitustööriistu rentiv kontsern, millel on tütarettevõtjad Põhjamaades ja Ida-Euroopa riikides. Kontsernil on Eestis tütarettevõtja Altima Eesti OÜ, kelle põhitegevusala on ehitusmasinate ja -seadmete rentimine.

Ramirent Europe on Soomes registreeritud äriühing, kes on Ramirent'i ja ASF-i ühise valitseva mõju all. Ramirent Europe on Ida-Euroopas tegutsevate masinate ja seadmete rendiettevõtete ematettevõtjaks. Ramirent Europe omab Eestis tütarettevõtjat AS Ramirent, kelle põhitegevusala on ehitusmasinate ja -seadmete rentimine.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta ülemaailmsed käibed kokku ületavad 500 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise ülemaailmne käive ületab kummalgi 100 miljonit krooni ning ettevõtja või tema osa, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis.

Ramirent 2003.a. ülemaailmne käive oli [...] krooni ja Ramirent Europe 2003.aasta ülemaailmne käive oli [...] krooni. Ramirent Europe majandustegevus toimub Eestis tema tütarettevõtjate AS Ramirent kaudu. Seega kuulub Ramirent ja Ramirent Europe koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ning kasutustingimuste, tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala kogu Eesti territooriumil või selle osal.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 § 7 lg 3 p 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ning koondumine viib vähemalt 15 protsendilise turuosani.

Koondumise osapooled tegelevad ehitusmasinate ja -seadmete klientidele professionaalseks kasutamiseks rentimise Eesti kaubaturul (edaspidi ehitusmasinate ja -seadmete rentimise kaubaturg) läbi oma tütarettevõtjate: Ramirent Altima Eesti OÜ ja Ramirent Europe AS Ramirent kaudu. Nimetatud ettevõtjate kombineeritud turuosa ehitusmasinate ja -seadmete rentimise Eesti kaubaturul on üle 15%, mistõttu on antud koondumise puhul tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Tänapäeval eelistavad masinate ja seadmete kasutajad nende omamisele üha enam rentimist. Viimastel aastatel on ehitusettevõtted muutnud oma masina- ja seadmepargiga seotud põhimõtteid. See on kaasa toonud kasvava masinate rendituru loomise, mis pakub klientidele suuremaid võimalusi rentimisel, selle asemel, et seadmeid ja masinaid ise osta ja omada. Rendiseadmed hangitakse Eestis tegutsevatest edasimüüjatelt ning suuremad seadmed välismaalt.

AS Ramirent ja Altima Eesti OÜ poolt renditavad tooted on alljärgnevad: väikesed ehitusmasinad (sh mini-ekskavaatorid, autokraanad, kompressorid jm), moodulid (ajutised eluruumid, teisaldateavad soojakud jm), tõsteseadmed, piirdeaiad ja tellingud, betooniraketised, kopad ja laadurid. Rendiettevõtted investeerivad pidevalt uutesse

seadmetesse ja tootevalik suureneb jätkuvalt. Samas rendiettevõtted ei konkureeri omavahel mitte üksikute tootegruppide lõikes, vaid kogu oma tootevalikuga. Nõudluse poolt vaadatuna on rendiettevõtete poolt pakutavate toodete asendatavus piiratud, kuid pakumise poolelt pakuvad nii AS Ramirent, Altima Eesti OÜ kui nende suuremad konkurendid Eestis sama tootevalikut. Eesti kliendid vajavad aegajalt tooteid peaaegu kogu tootevaliku ulatuses. Seega ei ole antud koondumise puhul määratletud eraldi üksikute toodete või tootegruppide rentimise kaubaturge. Samuti ei ole jagatud kaubaturgu kliendirühmadest lähtuvalt, kuivõrd suuremate klientidega ei ole sõlmitud üleriigilisi raamlepinguid ning müügitegevust teostatakse kõigi kliendigruppide puhul ühtemoodi. Antud koondumise puhul piiritletud kaubaturgu ei ole lülitatud mõningate spetsiifiliste toodete nagu tornkraanade ja betooni transportivate ja pumpavate seadmete rentimist. Tavaliselt kuuluvad betooni transportivad või pumpavad seadmed betooni tootvatele ettevõtetele ning nad pakuvad lisateenust oma põhitootele. Tornkraanade tööspeetsiifika erineb tavalisest rendist, nende töötamiseks, püstitamiseks ja hooldamiseks on vaja erivaljaõppega inimesi. Antud valdkonnas on suur vastutus ning üldjuhul tegelevad selle tootega spetsialiseerunud ettevõtted. Samuti on nimetatud valdkondadesse sisenemisbarjäärid väga kõrged sõltuvalt tehnika hinnast.

Geograafiline kaubaturg on antud koondumise puhul piiritletud kogu Eesti territooriumiga. Suurematel rendiettevõtetel paiknevad rendipunktid üle Eesti ning teenuseid pakutakse klientidele kohalike müügiesinduste kaudu. Nii on AS Remirent rendipunktid Tallinnas, Tartus, Pärnus, Narvas ja Kuressaares; Altima Eesti OÜ-l Tallinnas, Tartus, Narvas ja Jõhvis, nende suurimal konkurendil AS-l Ehitustööriist Tallinnas, Tartus, Pärnus, Jõhvis ja Rakveres.

AS Ramirent turuosa Eesti ehitusseadmete ja -masinate rentimise kaubaturul oli 2003.a ligikaudu [...] ning Altima Eesti OÜ turuosa ligikaudu [...]. Seega oli AS Ramirent ja Altima Eesti OÜ turuosa 2003.a ligikaudu [...].

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 2 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see võib tekitada või tugevdada turguvalitsevat seisundit, mis oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul.

KonkS § 13 lg 1 järgi on turguvalitsev ettevõtja, kellele kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest või kelle positsioon võimaldab tal sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest.

Koondumise teate esitaja andmetel oli koondumise osaliste ühine turuosa Eesti ehitusseadmete ja -masinate rentimise kaubaturul 2003.a ligikaudu [...], mistõttu kuulub koondumise osalistele alla 40% nimetatud kaubaturu mahust ning koondumine ei tekita ega tugevda turguvalitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses.

Koondumise osaliste tütarettevõtjate AS Ramirent ja Altima Eesti OÜ suurimad konkurendid on Rootsi Cramo kontserni kuuluv AS Ehitustööriist ligikaudu [...] -lise turuosaga ja Soome Pekkaniska Oy tütarettevõtja Pekka Niska Eesti AS ligikaudu [...] -lise turuosaga. Kaubaturul tegutsesid veel OÜ Ekskavar (turuosa ligikaudu [...]), Brügg & Maskin AS (turuosa ligikaudu [...]), OÜ Rendimeister (turuosa ligikaudu [...]).

[...] ja teised väiksemate mahtudega ettevõtjad. Arvestades Ramirent ja Ramirent Europe koondumise tulemusel Eestis tekkivat turuosa ehitusmasinate ja -seadmete rentimise kaubaturul, konkurentide arvu, nende majanduslikku ja finantsjõudu, seadusandlike takistuste puudumist kaubaturule sisenemisel ning teisi tegureid, ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 2 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

Anda luba Ramirent Oyj ja Ramirent Europe Oy koondumisele.

Käesolevale otsusele saab esitada kaebuse Tallinna Halduskohtusse 30 päeva jooksul sellest teada saamisest või päevast, kui isik pidi otsusest teada saama (Halduskohtumenetluse seadustik § 9).

Peeter Tammistu